

Uke	Dato	Ansvarlig enhet
20	15.05.20	Strategi og innovasjonspolitik

Vår referanse: 2020/512250

Statusrapport fra Innovasjon Norge

Signaler fra norsk næringsliv uke 20

1. Sammendrag

I forbindelse med Covid19-pandemien har Innovasjon Norge styrket innsatsen for å følge situasjonen i norsk næringsliv løpende. Denne rapporten presenterer signaler fra lytteposten i perioden 9. til 14. mai 2020 (uke 20), og følger med det opp rapport fra uke 19.

Innovasjon Norge opplever vedvarende høyt antall søknader, men uten store endringer de siste ukene. En generell tilbakemelding er at tiltakspakken, og spesielt innovasjonstilskuddene, treffer godt i næringslivet. Det høye nivået med søknader er en god indikator for at det var et tydelig behov for en slik tiltakspakke. I de fleste næringer er pakken godt mottatt. Vi mottar svært mange gode søknader, både i form av forprosjekter og hovedprosjekter. Den høye saksmengden gjør at det de siste ukene har blitt en del kø i saksbehandlingen i en del regioner, og Innovasjon Norge jobber kontinuerlig med å få saksbehandlingstiden ned.

I kapittel 2 gir vi et overblikk over aktiviteten hos Innovasjon Norge gjennom hele søknadsprosessen. I vedlegg 1 er det flere utfyllende figurer om søknadsprosessen fordelt på fylke og distriktpolitisk virkeområde.

I kapittel 3 har vi inkludert oppsummering av utviklingen i et utvalg land i Europa og Afrika hvor Innovasjon Norge er til stede. Mange land er i dyp krise, men flere begynner nå en gradvis oppmykning av restriksjoner.

2. Innovasjon Norge

2.1. Tilbakemeldinger fra regionkontorene

Selv med den høye saksmengden driver flere av våre regionkontor med mobilisering av bedrifter i enkelt næringer hvor vi mener potensialet er større enn det vi har sett frem til nå. Dette gjelder for eksempel innen olje og gass. Flere regionkontor driver også aktiv mobilisering gjennom klyngeselskapene, regionale nettverk og direkte kontakt med vekstbedrifter som tidligere er identifisert som mulige kunder.

Som vi også har nevnt i tidligere rapporter, er det noen næringer hvor tiltakspakken ikke treffer. Det er fremdeles reiselivsnæringen som fremheves her.

Det er et stadig høyt nivå på antall henvendelser, og flere av henvendelsene er nå mer av samme karakter som før krisen, som sparring i søknadsprosess og veiledning om hvilke programmer som er mest relevant for den enkelte kunde.

Foreløpig merker vi ikke så mye effekter av lettelsen på restriksjonene hos bedriftene vi har kontakt med. De fleste bedrifter som ble påbudt stengt ned er ikke bedrifter Innovasjon Norge har mye kontakt med til vanlig. Dermed er det ikke store endringer som følge av at restriksjonene letter. Den største effekten er nok at skole og barnehage har gjenåpnet, og at dette frigjør mer kapasitet hos de som søker.

Vi har heller ennå ikke fått mye tilbakemeldinger om effekter av at de Europeiske landene har startet å lette på restriksjoner. Spesielt mobilitet for utenlands arbeidskraft er etterspurt av flere ulike næringer.

2.2. Saksgang

Som i tidligere rapporter presenterer vi her en rekke figurer som beskriver Innovasjon Norges dialog med kunder etter at de nye virkemidlene ble rullet ut. Figurene beskriver ulike faser av dialogen, hvor aktivitet i de tidlige fasene gir en indikasjon på mengden søknader vi kan forvente i tiden fremover.

Første indikasjon er aktivitet på våre nettsider, webinarer og søknadsportal, deretter følger vi registrerte henvendelser fra bedrifter som er mulige kunder, kalt leads. Videre følger vi påbegynte søknader, innleverte søknader som nå er til behandling, og til slutt ferdigbehandlede søknader som er enten avslått eller innvilget.

Nettside og leads

Det har siden Innovasjon Norge lanserte sin krisepakke 14. april vært svært stor aktivitet på søknadsportalene. Aktivitetsnivået er fortsatt høyt sammenlignet med før 14 april, i gjennomsnitt 480 besøk pr dag, men gjennomsnittlig besøk pr dag har gått ned denne uken med 70 besøk, sammenlignet med tilsvarende periode forrige uke. Det har ikke vært nye informasjonsinnsatser knyttet til tiltakene denne uken noe som kan være forklaringen til nedgangen. Det er fortsatt «innovasjonsprosjekter» som har flest besøk i søknadsportalen, etterfulgt av «forprosjekter innovasjon» og «kommersialiseringsprosjekter», tilsvarende foregående uker.

Det er ikke registrert nevneverdige endringer i leads den siste uken. Det er stadig mye telefontrafikk hos Vekst- og Gründersenteret, hvor de rapporterer at flere av henvendelsene er mer relevante nå enn for noen uker siden.

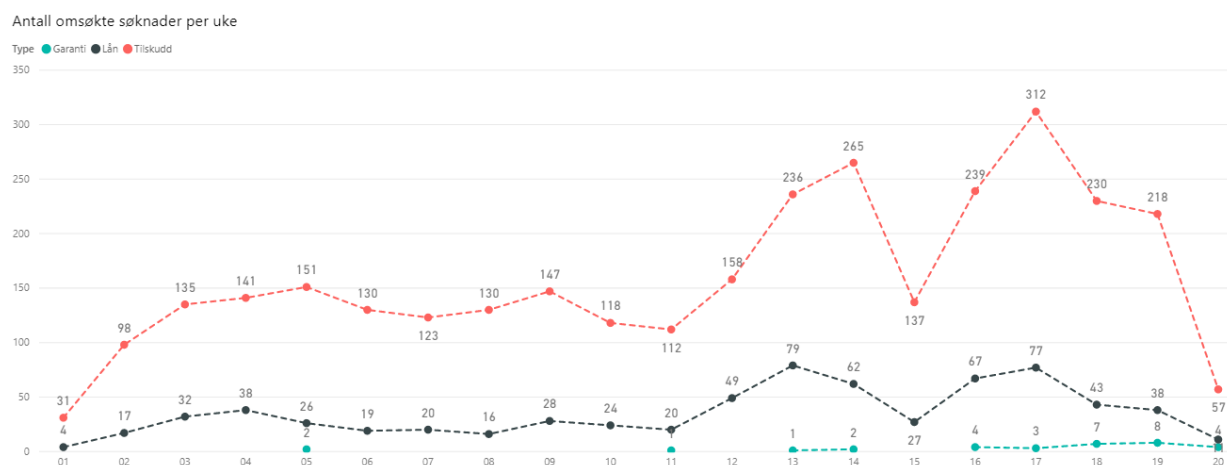
Påbegynte søknader

Antallet daglige påbegynte søknader siden 14. mars har vært stabilt. Totalt er det påbegynt ca. 3700 søknader, og av disse er det ca. 1100 påbegynte søknader der bedriften har registrert organisasjonsnummer og prosjektittel for søknaden. Figurer som viser daglige registrering av nye søknader, samt fordeling per fylke og næring vises i vedlegg 1.

Søknader til behandling

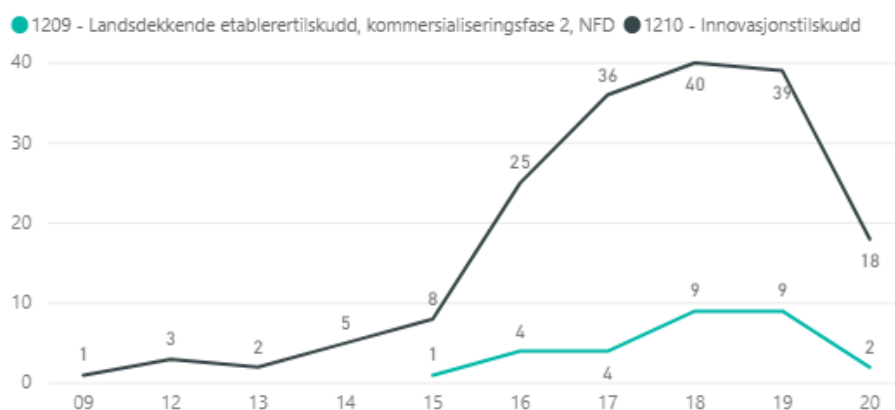
De neste figurene viser en oversikt over søknader som har vært eller fortsatt er til behandling. Merk at sakene vi rapporterer her, er saker som har fått tildelt en rådgiver og virkemiddel. Det er også et antall søknader som er innkommet, men som ikke er tildelt dette. Disse vil falle utenfor figurene som presenteres her. Vanligvis er dette et marginalt tall, men i situasjonen slik den er nå, med økende pågang, kan dette være større. Det vil derfor være noe forsinkelser i registrering av innkommende søknader, så tallene for tidligere uker kan avvike noe fra tidligere rapporter.

I uke 20 er det så langt registrert 62 omsøkte søknader.

Figur 1. Innkommende søknader, fordelt på lån, tilskudd og garantier. Ukentlig i 2020, til og med 14. mai.

Utvikling søknader under behandling (omsøkt)

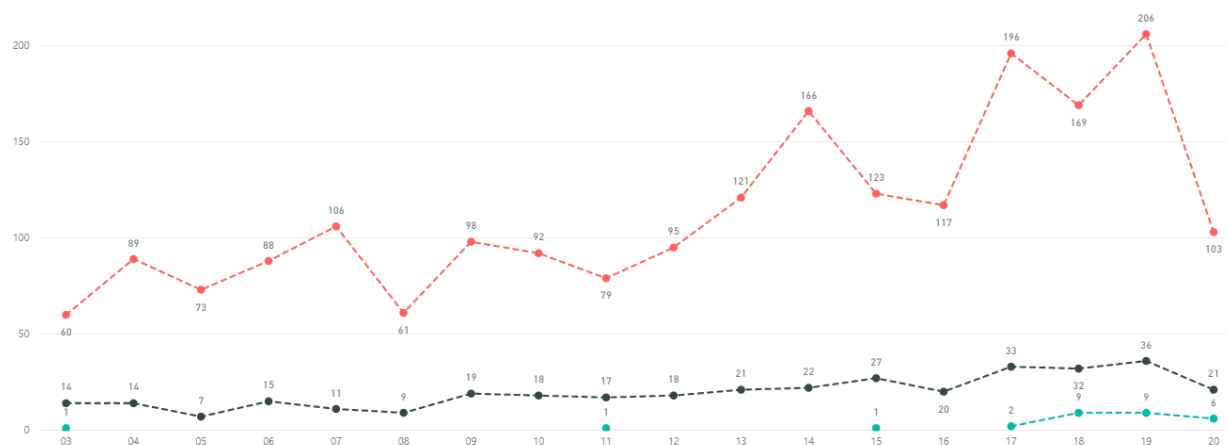
Figur 2. Utvikling i søknader under behandling, etablerertilskudd fase 2 og innovasjonstilskudd

Innvilgede søknader

Figur 3 og Figur 4 viser antall innvilgede saker og sum innvilget beløp i 2020. I uke 20 er det så langt innvilget 130 saker og 229 millioner kroner. Det ligger an til et litt lavere antall enn forrige uke, men omtrent som uken før. Merk at disse figurene viser antall og beløp for alle virkemidler Innovasjon Norge har, ikke kun virkemidler som er rettet mot koronasituasjonen. I Figur 5 og Figur 6 fokuserer vi nærmere på to virkemidler opprettet som følge av krisen. Se vedlegg 1 for oversikt over innvilgede søknader fordelt på fylke og næring siden 14. april.

Antall innvilgede søknader per uke

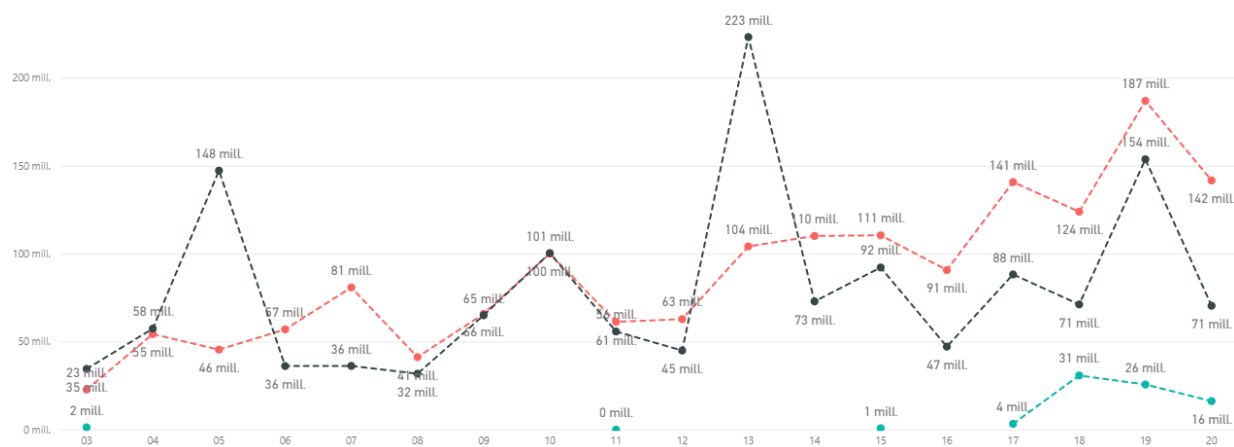
Type ● Garanti ● Lån ● Tilskudd

Figur 3. Antall innvilget, fordelt på lån, tilskudd og garantier. Ukentlig i 2020, til og med 14. mai.

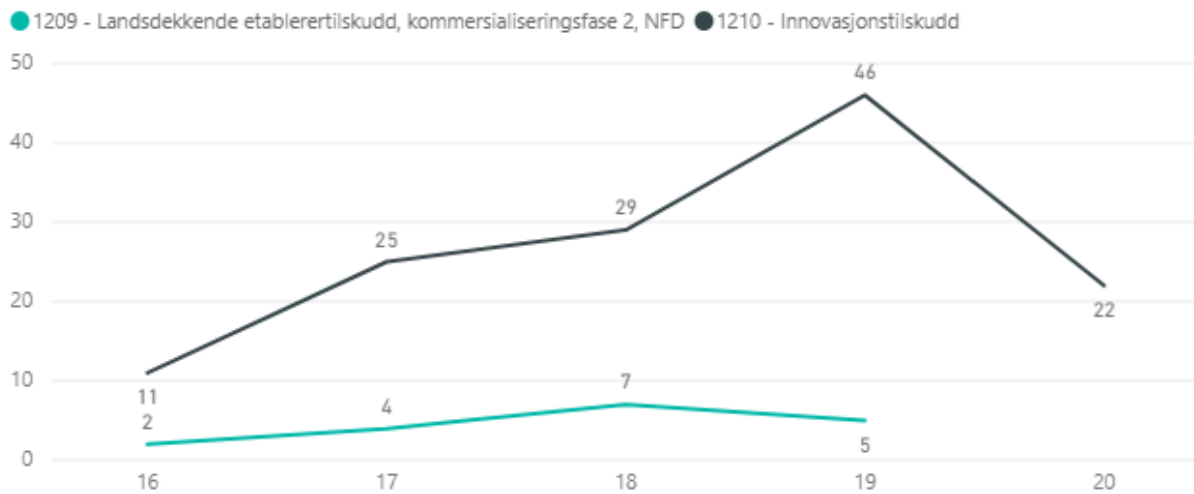
Innvilget beløp søknader per uke

Type ● Garanti ● Lån ● Tilskudd

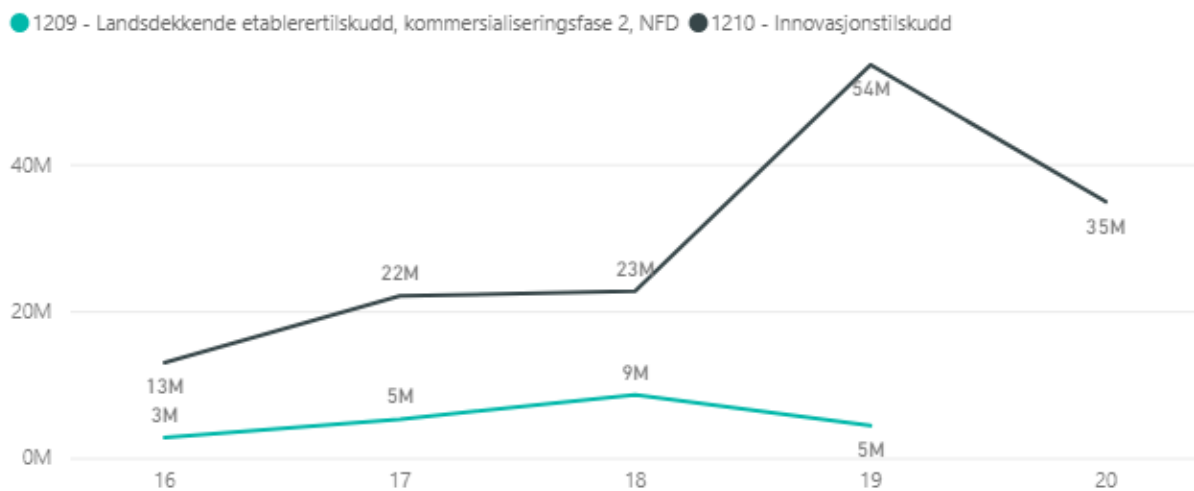
Figur 4. Sum innvilget beløp, fordelt på lån, tilskudd og garantier. Ukentlig i 2020, til og med 14. mai.

Utvikling i antall innvilget

Figur 5. Antall innvilget, etablerertilskudd fase 2 og innovasjonstilskudd

Utvikling innvilget beløp

Figur 6. Utvikling innvilget beløp, etablerertilskudd fase 2 og innovasjonstilskudd

2.3. Vedlikeholdssaker

Antall vedlikeholdssaker denne uken ligger på omtrent tilsvarende nivå som forrige uke, med 16 nye søknader siden forrige rapportering. Dette kan bli den nye normalen fremover, noe over inngangen i en normalsituasjon.

2.4. Portefølje

Vi har ingen nye analyser å presentere for vår portefølje denne uken. Viser til forrige ukes rapport (uke 19) hvor vi ser nærmere på tidligere og nye søkere, og rapporten for uke 18 hvor vi ser nærmere på låneporteføljen og søknader om avdragsutsettelse.

3. Signaler fra internasjonale markeder

Denne uken rapporterer vi på signaler vi har fått fra utvalgte kontorer i Europa, Afrika og Midtøsten. Neste uke vil fokuset være Asia og Nord- og Sør-Amerika. Generelt er trenden at samfunnene sakte, men sikkert åpner opp igjen, men at situasjonen fortsatt er nokså dystert og at krisen blir dyp. Det vi tidligere har rapportert på om etterspørselsfall på tvers av sektorer gjelder fortsatt, så her er vil vi i større grad legge vekt på det kontorene opplyser om denne uken som vi ikke har fremhevet tidligere. Nå som markedene åpner gradvis, er en av de største utfordringene på tvers av land at begrensninger i reiser gjør at bedrifter ikke får hentet inn eksperter med nødvendig kompetanse til landene de opererer i.

Sverige

Arbeidsledigheten i landet er på 8,1 prosent. 60 prosent av næringslivet har redusert produksjon og salg. 37 prosent har færre ansatte i dag enn i fjerde kvartal 2019 og 45 prosent forventer fallende investeringer det neste halvåret. For produksjonsindustri, tjenesteytende sektor og husholdninger hadde konjunkturbarometeret mellom mars og april det største fallet mellom måneder noensinne. En undersøkelse blant forskningsbaserte oppstartsbedrifter viser at syv av ti risikerer å gå under i løpet av seks måneder.

Innovasjonsmyndigheten Vinnova utlyser midler til omstillingsprosjekt for å fange opp muligheter i kjølvannet av krisen. For å bli tatt opp til vurdering skal prosjektene ha sitt utspring i behov som oppstår i forbindelse med utbruddet av Korona. Det er noen områder der vi fortsatt ser god aktivitet og muligheter for norske selskap, dette er som mange andre steder blant annet innen utdanningsteknologi, helse og velferd og byggsektoren. Et område der vi synes å se en økt omstillingshastighet er innen Agritech. Også innen satsning på utvikling av batteriteknologi ser vi et taktskifte og gode muligheter for samarbeid og forretningsmuligheter for norske aktører.

Danmark

Danmark åpnes gradvis nå. Detaljhandel, offentlig sektor og næringsliv utenom reiseliv, restaurantbransje, o.l. er nesten tilbake i normal drift, men med strenge regler for sosial distansering. Siden nedstengingen av samfunnet begynte har arbeidsledigheten mer enn doblet seg. IMF forventer et fall på 6,5 prosent i dansk BNP i 2020. 71 000 danske bedrifter har søkt om statlige midler under krisen, dette inkluderer erstatning for avlyste arrangementer, lønnskompensasjon, kompensasjon for frilansere og enkeltpersonsforetak. Det rapporteres om utbredt frykt for at en forverret resesjon vil være unngåelig når redningspakkene ikke lenger er tilgjengelige etter juli.

Finland

Finland starter med gradvis å lette på restriksjoner denne uken. En bekymring i Finland er at for få har fått viruset så langt, og at en ny bølge vil kunne treffe hardt. Finland er det landet i EU der størst andel har jobbet hjemmefra under krisen, og 49 prosent sier at faktiske arbeidstimer ikke har endret seg. Det forventes at finsk BNP vil falle med mellom 5 og 10 prosent i 2020, offentlig gjeld vil overstige 70 prosent, og arbeidsledigheten vil overstige 9 prosent. For sektorer der norske aktører er aktive rapporteres det blant annet om at sjømatsektoren fortsatt går godt. Klesbutikker og sportsbutikker forventer å tape 300 millioner euro i butikk salg i løpet av krisen. Nettsalg har økt kraftig, men ikke nok til å motvirke fallet i butikk salg. Innen hotell- og restaurantbransjen er det flere aktører med norske eiere. Som i alle andre land sliter denne sektoren kraftig.

Tyskland

En viss optimisme er i ferd med å dannes i landet, blant annet siden de første redningspakkene er utbetalt. Angela Merkel har uttalt at krisen skal brukes til å gjøre endringer i mer bærekraftig retning.

Samtidig fører nye analyser av Tysklands avhengighet av globale verdikjeder til at det fremover vil bli en debatt om større deler av tysk produksjon i utlandet bør hentes hjem til Tyskland.

20 prosent av internasjonale turister til Norge er fra Tyskland, og nå har blant annet verdens ledende reiselivskonsern, TUI med base i Tyskland, måttet si opp 8 000 ansatte på tross av at de har mottatt 2 milliarder euro i statsstøtte. 50 til 60 prosent av aktørene som sender turister utenlands regner med at de må slå seg konkurs de neste seks månedene. På tross av at dette kan skape store utfordringer også for norsk turistnæring, dukker det opp noen muligheter ved at for eksempel reiselivsaktører som tidligere har satset på langdistansereiser nå ser mot Norge som et større mulig marked.

Storbritannia

Storbritannia er inne i sin åttende uke med strenge tiltak mot spredningen av Covid-19, og regjeringens kommunikasjonsstrategi for oppmykning av tiltak ble straks møtt med forundring og kritikk, særlig for det mange mente var mangel på tydelighet. Skottland, Wales og Nord-Irland avviste deler av regjeringens strategi, så England letter nå restriksjoner noe raskere enn resten av landet. Arbeidstakere som ikke kan jobbe hjemmefra anbefales å returnere til jobb, eiendomsmeglere og flyttebyråer får starte opp aktivitet igjen for å få i gang boligmarkedet. Storbritannia vurderer nå å innføre to ukers karantenetid for innreisende fra utenfor de britiske øyer. Dette møter sterk motstand fra reiselivsnæringen som mener det vil bli spikeren i kista. Regjeringen har utvidet permitteringsløsning og økonomiske støtteordninger fram til oktober, og Bank of England forventer nå et fall i BNP på 14 prosent i 2020, etterfulgt av vekst på 15 prosent i 2021.

Russland

Russland er nå nummer to i verden i antall registrerte koronatilfeller. Fra 12. mai er arbeidsstoppregimet over, men restriksjonene vil lettes sakte, og det er opp til regionale myndigheter hvor fort situasjonen skal tilbake til normalen. Bilsalg i Russland har kollapset gjennom krisen. Frakt av varer skal gå som normalt, og den største utfordringen nå er at kvalifisert personell ikke får kommet inn i landet. Det er åpnet opp for at utenlandske arbeidere som skal reparere og installere komponenter kan komme inn i landet, men også disse må i 2 ukers karantene. Dette fører til forsinkelser og ekstrakostnader til kost og losji. Også fiskere må i 2 ukers karantene når de går i land.

Spania

Over 830 000 jobber forsvant i mars, og landet kommer til å være av de som vil være aller hardest rammet av krisen økonomisk. OECD regner med at Spania vil komme tredje verst ut av krisen. Etterspørselen har falt kraftig på tvers av sektorer, men norsk sjømat selger veldig bra i år. Spania investerer nå kraftig i helsesektoren og vil gjøre det de neste måneder og år.

Sør-Afrika

Ansatte i norske selskaper har jobbet hjemmefra siden 17. mars, og de som leverer kritiske tjenester kan holde fabrikker åpne med et begrenset antall ansatte. Noen norske selskaper har måttet ha hjelp fra ambassaden for å få personer med spesialistkompetanse inn i landet. Norfund forventer lavere investeringer i regionen fremover. For maritim sektor er utfordringen at det ikke er lov å reise utenfor Sør-Afrikas grenser, og mannskapsutskiftninger er ikke mulig.

Midtøsten

De fleste landene her er fortsatt helt nedstengt, men i De Forente Arabiske Emirater har myndighetene åpnet opp ulike industrier, og kjøpesentre har åpnet med 30 % kapasitet. Det forventes at restriksjoner i regionen vil avta i begynnelsen av juni. Markedet for reiseliv, handel (utenom matvarer) og serviceindustri har falt helt bort i regionen. Enkelte restauranter åpner igjen, noe som vil ha positiv påvirkning på sjømatnæringen. Prosjekter innen akvakultur går stort sett som normalt, men det er noe

bekymring rundt mulige stopp i produksjonen siden det er vanskelig å få kvalifisert arbeidskraft inn i regionen. Det er nedgang i maritim sektor, men ikke så mye som i andre sektorer. Innen oljesektoren går prosjekter fortsatt stort sett som normalt, om enn noe saktere, siden oljen kan produseres med profitt selv med svært lave oljepriser.

Kenya

I Øst-Afrika rapporteres det nå om sterk økning av arbeidsledighet og de konsekvensene dette har ved økt fattigdom, negative effekter på miljø og menneskerettigheter. Norske selskaper som er etablert i regionen fordeler seg likt på sektorene turisme og agrikultur, med noen færre innen energi og IKT/smarte byer. Selskapene innen turisme og agrikultur opplever store inntektstap og manglende ordninger som treffer deres utenlandsvirksomhet. For energi og IKT er situasjonen foreløpig stabil, med noen forsinkelser innen energisektoren, men mulige nye forretningsmuligheter innen IKT.

4. Vedlegg:

Vedlegg 1: Figurer, søknader fordelt på næring og fylke